

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Механічний факультет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НТР
проф. Анжеліка Батракова

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК19 Охорона праці

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

початковий (короткий цикл)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

073 Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Менеджмент організацій і логістика

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

1. Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у майбутніх спеціалістів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі; у наданні майбутнім фахівцям знання основ охорони праці, реалізація яких на практиці сприятиме поліпшенню умов праці, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійним захворюванням, виробничому травматизму тощо.

2. Передумови для вивчення дисципліни: «Офіс-менеджмент і організація праці менеджера» ОК015, «Вища математика» ОК3.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	Денна форма навчання
Кількість кредитів / годин	3/90
Семестр викладання дисципліни	2
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекцій, год.	32
- практичні (семінарські) заняття, год.	16
- лабораторні заняття, год.	-
- самостійна робота, год.	42
- курсовий проект, год.	-
- курсова робота, год.	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-
- підготовка та складання екзамену, год.	-
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік

4. Компетентності:

Інтегральна:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальних та поведінкових наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні:

ЗК 3. Здатність здійснювати усну та письмову комунікацію професійного спрямування державною мовою у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові):

- СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.
- СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.
- СК 4. Здатність управляти підрозділом і налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління.
- СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників.
- СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни: Вивчення дисципліни «Охорона праці» забезпечує формування сукупності таких програмних результатів навчання, котрі полягають у вмінні:

РН 7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН 8. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

6. Методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний методи (метод ілюстрацій, демонстрацій);

МН4 – робота з літературою (навчально-методичною, науковою, нормативною літературою, робота з підручниками і посібниками, пошук інформації за завданням;)

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні та мультимедійні);

МН6 – самостійна робота.

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

7.1 Система оцінювання та вимоги – весняний семестр, форма підсумкового контролю – залік.

Поточна успішність:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному

практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99 повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69		
4,5	90	3,95	79	3,4	68	від 0 до 1,77 повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3»

(60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 75 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 74% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність

Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.
- Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
		залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
		залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль та оцінювання передбачає: перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу (тестування за матеріалами лекції, який здійснюється наприкінці лекції); виконання практичних робіт. Методами демонстрування результатів є індивідуальні звітування щодо виконання практичних робіт та оформлення журналу практичних робіт. Засобами підсумкового оцінювання навчання є екзаменаційні білети, які складаються з двох теоретичних питань та однієї задачі або тестів для випадку дистанційного проведення контролю.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
1	ЛК 1 Нормативно-правове забезпечення охорони праці.	2	1, 4, 12, 13
	ЛК 2 Закон України «Про охорону праці». Загальні питання охорони праці. Законодавча та нормативна база України про охорону праці	2	
	СР 1 Відповідальність за порушення законодавства з охорони праці	7	
2	ПР 1 Дослідження мікрокліматичних умов виробничого середовища	2	2
	СР 2 Розробка рекомендацій щодо покращення мікрокліматичних умов праці	7	
	ЛК 3. Виробнича санітарія та гігієна праці	2	1, 2, 8
	ЛК 4. Освітлення виробничих приміщень	2	
	ПР 2 Дослідження штучного освітлення виробничих приміщень і робочих місць	2	
	ЛК 5. Виробничий шум	2	1, 3, 10
	ПР 3 Дослідження виробничого шуму	2	
	СР 3 Розробка рекомендацій щодо покращення умов праці. Методи та призначення звукоізоляції	7	

3	ЛК 6 Навчання з питань охорони праці. Інструктажі	2	1, 4
	ЛК 7 Кольори безпеки та знаки безпеки праці. Перевезення небезпечних вантажів. Маркування небезпечних вантажів.	2	
	СР 4 Знаки безпеки праці. Тренувальні вправи	7	
	ЛК 8. Атестація робочого місця за умовами праці	2	1,
	ПР 4 Атестація робочих місць за умовами праці. Інтегральна бальна оцінка робочого місця.	2	
	ЛК 9. Шкідливі речовини у повітрі робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень	2	1, 2
	ПР 5 Вентиляція виробничого приміщення. Розрахунок повітрообміну	2	
4	ЛК 10. Методи аналізу виробничого травматизму. Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві	2	1,
	СР 5 Аналіз виробничого травматизму. Розбір кейсів.	7	1, 2
	ЛК 11 Електробезпека	2	
	ПР 6 Електробезпека	2	1
	ЛК 12. Страхування від нещасних випадків на виробництві	2	
	ЛК 13 Пожежна безпека	2	1, 2
	ПР 7 Пожежна безпека	2	
5	ЛК 14. Система управління охороною праці	2	1, 4, 6, 9, 14, 15
	СР 6 Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.	7	
	ЛК 15. Міжнародне законодавство в галузі охорони праці	2	1, 15
	ЛК 16 Вимоги безпеки праці при роботі із комп'ютером	2	1, 5, 7, 11
	ПР 8 Побудова системи управління охороною праці. Підсумкове тестування.	2	
Разом	ЛК	32	
	ПР	16	
	СР	42	
	Разом	90	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять:

-

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери з текстовим редактором та доступом до мережі Internet.

Для рішення конкретних практичних завдань з охорони праці також використовуються у лабораторії «Охорони праці» термометр, психрометр, анеометр, цифрова метеостанція, шумомери (цифровий та аналоговий), люксметри (цифровий та аналогові).

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації Базова література:

1. Крайнюк О.В., Богатов О.І. Охорона праці. Навчальний посібник. – Харків, ХНАДУ, 2022. – 264 с.
2. Охорона праці : практикум для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня : Навчальний посібник / О.В. Крайнюк, Ю. В. Буц, О. І. Богатов. – Харків : ХНАДУ, 2024. – 138 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: довідник. Навчальний посібник / Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима, О. В. Крайнюк, С. В. Мінка – Харків: ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, 2020. – в 2 частинах. Ч. 1-2. – 178 с.
4. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.

Допоміжна:

5. Крайнюк О.В., Богатов О.І., Подригало В.Ф. Цифровізація у сфері виробничої безпеки: основні аспекти питання // The XVI International Scientific and Practical Conference «Integration of scientific solutions and methods into practice», April 24 – 25, 2023 Paris, France. PP. 379-383. <http://surl.li/moumy>
6. Крайнюк О.В., Буц Ю.В., Барбашин В.В., Діденко Н.В. (2023) Аналіз сфер застосування безпілотних літальних апаратів для вирішення питань безпеки праці. Комунальне господарство міст, 1(175), 182–188. <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2023-1-175-182-188>
<https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6095>
7. Крайнюк О.В., Буц Ю.В., Богатов О.І., Барбашин В.В. (2023) Цифрова трансформація системи управління охороною праці: можливості та протиріччя. The 10th International scientific and practical conference “Modern methods of applying scientific theories” (March 14 – 17, 2023) Lisbon, Portugal. International Science Group. 2023. PP. 470-474. <https://isg-konf.com/uk/modern-methods-of-applying-scientific-theories/>
8. Крайнюк О., Буц Ю., Діденко Н., Барбашин В. (2023). Метрологічне забезпечення атестації робочих місць за умовами праці. Комунальне

господарство міст, 4 (178), 286–292. DOI:10.33042/2522-1809-2023-4-178-286-292. DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2023-4-178-286-292>

9. Крайнюк О.В., Буц Ю.В., Барбашин В.В., Северинов О.В. Використання технологій віртуальної та доповненої реальності для забезпечення безпеки праці. Комунальне господарство міст, 2022, том 4, випуск 171.- С. 165-172. DOI: [10.33042/2522-1809-2022-4-171-165-172](https://doi.org/10.33042/2522-1809-2022-4-171-165-172)

10. Крайнюк, О., Буц, Ю., Діденко, Н., Барбашин, В., Трішина, О. Метрологічний контроль датчиків моніторингу умов праці з використанням штучного інтелекту // Комунальне господарство міст, 3(184), 216–222. <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2024-3-184-216-222> (2024)

11. Крікунов Д. В., Оданець В. В., Крайнюк О. В. Моніторинг оцінки ризику для об'єктів критичної інфраструктури та їх працівників під час воєнного стану // Innovative development of science, technology and education. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2024. Pp. 248-253. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovative-development-of-science-technology-and-education-9-11-05-2024-vankuver-kanadaarhiv/>

Інтернет-ресурси:

12. <http://dsp.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

13. <https://www.dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

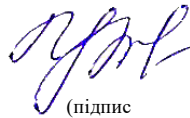
14. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

15. <https://dnaop.com> - ДНАОП. Законодавча база.

Розробник:

Доцент каф. МБЖД, к. т. н., доц.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

«_28_» _серпня___2023 року

(підпис)

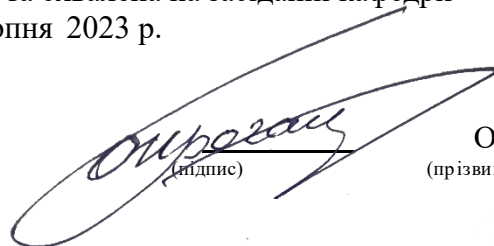
Олена КРАЙНЮК
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри МБЖД

канд. техн. наук, доц.
(науковий ступінь, вчене звання)

«28» _серпня___2023 року

(підпис)

Олег БОГАТОВ
(прізвище та ініціали)

Погоджено
Гарант освітньої програми

доц., к.е.н., доц. каф. менеджменту
(науковий ступінь, вчене звання)

« » _____ 20____ року

(підпис)

Надія БОЧАРОВА
(прізвище та ініціали)

Декан факультету
управління та бізнесу
д. е. наук, проф.
(науковий ступінь, вчене звання)

« » _____ 20____ року

(підпис)

Інна ШЕВЧЕНКО
(прізвище та ініціали)